

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:		Videkre:	
Kölyök:		Videkre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 -	Fél évre	10 -
Negyed évre	3 -	Negyed évre	5 -
Egy hónapra	1 -	Egy hónapra	2 -

A szerkesztésért felelős
K u t a s i I m r e
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel

Az emberirtó.

Debreczen, ápril. 16.

Bécsben most egy nemzetközi kongresszus tanácskozik azon, hogy miként lehetne leszoktatni az emberiséget az alkohol (szesz) ivásról.

Igazán szükséges, hogy e kérdéssel a nemzetek együttes akarattal foglalkozzanak mert bizony mondjuk, hogy sem ellenség, sem járvány annyi pusztítást nem vitt véghez az emberiség soraiban, mint az alkoholnak mértéktelen élvezete.

Zola Emil, a nagyírú francia regényírónak van egy regénye azon cím alatt, melyet cikkünk elé irtunk: „Az emberirtó.”

Ezen regényben ríktó színekkel van megfestve azon szerencsétleneknek szomorú sorsa, kik az iszákosságnek esnek áldozatul. Jó volna, ha ezeket a szomorú képeket elrettentő például mentül többen szemlélhetnék.

Nekünk magyaroknak — szégyenkezve kell bevallanunk — elég okunk van ezen kérdés iránt érdeklődni, mert valljuk meg őszintén a mi népünk is meglehetősen mértékben hódol azon közmondásnak, hogy „Borban az igazság!” Népdalaink is mintegy dícserekedve emlegetik azt az állapotot, midőn a bornak hatása az embert a józan eszéshől kiforgatván, virtuskodik.

És ha még csak borról volna szó! Ámbátor abban sem található fel mindig az „igazság”. Hanem szó van azon mindentféle mérges és mérgező anyagokkal telített italokról, melyeket szesz név alatt emlegetünk. Mert hiszen még a bor nem annyira veszedelmes, ámbár talán jobb lett volna, ha Noé apánk a szőlő venyige termőképességét nem találta volna fel. De az drága is, az utóbbi időben nem is igen volt, meg a nemzetünk kebelében lakó külföldi nemzetiségek izlése is különböző. Tehát pálinkát isznak.

Sem hivatásunk, sem szándékunk ennek az italnak vegytani elemeit felsorolni csak azon szomorú következményekre akarunk utalni, melyek ennek hatása alatt jelentkeznek. Az idegrendszer elgyengül, a szellemi erők eltompulnak, a munkakedv hanyatlak, a szorgalom megszűnik, az élet fenntartásához szükséges okos számítás nem érvényesül, a családi élet iránti vonalom meglazul végre elenyészik, a tisztesség iránti érzék kivész: szóval mindazon testi és lelki tulajdonságok, melyek főképp a saját munkája után megélni kényeszerülő embernél meg, kell hogy legyenek, eloszlanak a szesznek örökös mámorában.

Nézzünk csak körül, hány becstületes család ment tönkre az iszákosság rettenetes betegsége miatt.

Hány szép reményekre jogosító ek-

szisztencia lett hasznavehetetlen pletarrá ki magának is, másnak is csak terhe, átka.

Nem mondjuk mi azt, hogy az a munkás ember, ki szakmájában erős munkával tölti idejét, a szórakozás napjain üdülésképpen, sőt a munkanapokon is egészségi szempontból egyáltalán ne élvezzen szeszest italt. Mérséklettel nem árt az, hisz az Isten fűben, fában s egyéb terményekben nyújtja az emberiségnek a táplálékot és orvosságot. Hiszen az arzenikummal súlyos betegeket gyógyítanak, de egy-két cseppel több, a rögtöni halált okozná. Az ópium megment bennünket a legkinzóbb fájdalomtól, de egy-két grammal több, az örök álmot hozná reánk. Az aether a haldoklót is visszaszólítja az életbe, nagyobb mértékben egy belégzés is megállítja a szív működését és így tovább.

Tehát a tanulság, amit ebből levonhatunk, nem egyéb, hogy valamint mindenben, úgy a szesz élvezetében is a mértéktartás, az arany középut az, ami nem hoz veszedelmet. Ennek mértékét pedig csak a józan ész és lélekerő tudja meghatározni.

Nem tudjuk, hogy a bécsi nemzetközi kongresszuson tanácskozó urak bölcsesége minő eszközöket és módokat fog kitalálni az iszákosság megállítására; de azt tudjuk, hogy bármilyen legyen is, az mind eredménytelen marad ha az ember józan

Tárcza.

Erdélyben

a székelyek és szászok földén.

II.

Segesvár.

Marosvásárhelyről Segesvárra, ebbe az erősen szász nyelvű, jellemű, ebbe a kies fekvésű, magas hegyek közé épített, ódon germán stílusban emelt városba vasutaztam. Nem képzelem, hogy volna Magyarországon város a melyben a vármegyeháza oly fölséges és szép helyen épült volna fel, mint itt Segesvárott Nagyküküllő vármegyének székháza, főút egy magas hegy tetején, előtte a szabadság dalnokának, Petőfinek hatalmas szobrával s e szobron Petőfi e verse:

«Szabadság, szerelem, E kettő kell nekem stb» hét nyelvű fordításával.

Megnéztem a városnak meredek hegyén pült régi várát, hová az alsó városból lépcsős és meredek út vezet föl; iskolahegyét, luteránus szász gymnasiumával s vártemplomával, mely Szent Mihály tiszteletére 1429—1525-ig góth stílusban épült.

Segesvárról kora reggeli órákban kirándulást tettem a fehéregyházi csatamezőre, hol 1849 jun. 31-én esett el Petőfi. Az országot mentén Fehéregyháza felé haladva, Segesvárra mintegy 3 kilométernyire az ország uttól jobbra egy magasabb domb tetején látható Skariatín orosz tábornok siremléke, a kit még 1849 jul. elején ölt meg a magyarok ágyugolyója.

Az egyszerű, omlatag kőből emelt siremléken elől orosz, hátul német nyelvű felírás, 2 szárnyas angyal oldalain hadi trophérumok babérkoszorú s az emlékkő tetején fejt két első lábára hajtvá alvó, vörös kőből metszett oroszán látható.

Sokkal szebb ennél a fehéregyházi téren emelkedő hatalmas siremlék, ezzel a felirattal:

«Petőfi Sándornak és a segesvári csatában 1849 jun. 31-én elesett névtelen hőskönek a nemzet kegyelete.» A magas gula tetején szárnyaló sas ül, csőrében karddal. Itt esett volna tehát el a nemzet dalnoka, a magyar szabadságharcz apothozisa — annyi ragyogó és szép dalban megzengett nagy költő!

Lehetetlen megilletődés nélkül nézni szét e téren, s bizony fájlalja az ember, — hogy olyan elhagyatott és rossz ut vezet a nemzet kegyelete által emelt ezen siremlékhez. De térjünk vissza Segesvárra.

Utamban mindenfelé, különösen Marosvásárhelyt igyekeztem magamat tájékozni a felől, hogy melyik szász városba volna legjobb kis fiamat elvinni, hol tanulhatna meg legjobban és leghamarabb németül. Brassóba ne vigyem, mondá az egyik, Nagyszebenbe ne vigyem, mondá a másik, mert ebben a két nagyobb szász városban végre is sok magyar lakik, úgy hogy a gyermek minduntalan hallja a magyar szót, a mi pedig az adott esetben rá nézve nem igen kívánatos.

Egy ismerősöm Brassó mellett egy Feketehelem nevű kis szász falut hozott ajánlatba, mint a hol ugyan nem hall a német nyelvvel egyebet a kis fiu. Igaz, hogy ottanmódjának kérdése, és az, hogy a gimnázium

jól megtanulhat fiacskád németül — mondá erre egy másik barátom, — de egyszersmind meg is hal éhen az a kis fiu, olyan szegény koszton élnek az ottani szász családok. Ez a hely tehát minden további nélkül kiesett terveim keretéből, mert hiszen ha valakinek egy 10-ik évben járó fejlődő gyermeknek van első sorban jó táplálékra szüksége.

Mikor aztán arról is értesültem, hogy a segesváriak szász dialektusa talán (?) mégis legközelebb áll az irodalmi német nyelvhez; mikor megtudtam, hogy ugy az iskolákban, mint azoknak a családoknak körében, hova ilyen idegen gyermekeket ellátásra fölvesznek, teljesen korrekt németiséggel beszélnek: mindinkább az a gondolat érlelődött meg bennem, hogy, ha találak ott egy tisztességes, egyszerű igényeimnek megfelelő szász családot, ott a segesvári szász gymnasiumban fogom kis fiamat taníttatni.

Apai kötelességem szerint lelkiismeretes gonddal utánna jártam minden, de minden fölmerülhető kérdésnek. A gymnasium régi épülete fenn van az iskolahegy tetején, hova egy fedett lépcsőházban 180 lépcsőn át lehet feljutni. Midőn e miatti aggodalmamat kifejeztem, mindenki biztosított, hogy legkevésbé se aggódjam, mert az a légi út még soha egyetlen fiúnak sem ártott meg, sőt mindeniknek erősíti tüdejét és mellét. Különben a gymnasium most lőn a városban a polgári iskolában van elhelyezve, mivel az iskolahegyi régi épületet mostanában lerombolták és újat emelnek helyébe.

Természetesen nagyon érdekelt általam a szászoknak s különösen a gymnasiumi tanároknak a magyar fiukkal való bánásmódjának kérdése, és az, hogy a gimnázium

esze, lelki ereje, belátása és tisztességérzete nem vet annak gátat.

Reméljük, hogy mindez nem fog hiányozni.

Ügynökök és házalók.

Debreczen, ápr. 16.

Az osztrák kormány betérjesztette az osztrák képviselőház elé azt a törvénytervezetet, mely az ügynökök és házalók iparának rendezését célozza. Ez a törvénytervezet azért bír nálunk is kiválóbb fontossággal, mert éveken ezelőtt már nálunk is tárgyalta a képviselőház a házaló- és vándoriparról szóló törvényjavaslatot, azt el is fogadta, de azért a javaslat további parlamenti tárgyalása a főrendiházban megakadt, mert a kormány a reciprocitás elvénél fogva azt mindaddig nem akarta törvényerőre emelni, míg egy hasonló törvény létesítését Ausztriában nem biztosították. Most már tehát misem állja útját annak, hogy az említett törvényjavaslatot nálunk is letárgyalják és törvényerőre emeljék.

Az osztrák tervezet egyik leglényegesebb pontja különben időközben nálunk már törvényerőre emelkedett, az ipartörvény 50-ik §-ának módosításával és három hónap múlva már életbe is lép ez a törvényes intézkedés, mely az ugynevezett detail-utazítás fattyuhajtásait térdelte le. Most már csak kívánatos volna, hogy Ausztriában is minél előbb törvényerőre emelkedjék ez a törvénytervezet, nehogy a mi iparosaink bármennyű hátrányban is maradjanak az osztrák iparosokkal, kereskedőkkel szemben. Mint a magyar törvény, úgy az osztrák tervezet is csak ott engedi meg az üzleti ajánlatok tételét, hol az illető kereskedő vagy iparos üzletkörét szolgálja.

Magánosok felkeresését a gyarmat-, fűszerárak eladása érdekében feltétlenül eltiltja, más cikkekben pedig csakis a fogyasztónak közvetlen, határozat felszólítása esetén, időről-időre engedi meg az ajánlat tételét, mint a bemutatását. A kereskedelemügyi miniszternek azonban jogában áll ezen rendelkezések dolgában kivételeket engedélyezni. Ezüst- és aranyárakkal, ékszerekkel, drágakövekkel kereskedőknek és szakmabeli iparosoknak nemcsak a minták, hanem az eladásra szánt áruknak magával vitele is

növendékei között milyen helyet foglalnak el a magyar fiúk, Mindenekelőtt megjegyzem, hogy a gimnázium mostani 240 növendéke között 220 szász fiú van s mindössze 20 a magyar és az oláh. És a szász fiúk a lehető legjobb barátságban élnek a magyar és az oláh fiúkkal. Oem csak a gimnázium tanárai közül kettő, a kikkel találkoztam és beszéltem, biztosították a felől, hogy ők nemzetiség tekintetében nem tesznek a fiúk között különbséget, úgy hogy, ha a magyar fiú legjobb az osztályban, azt teszik elsőnek: hanem az ott lakó s általam megismert magyar ur emberek is bizonyították ezt. Aárhogy gondolkozzanak is a szászok a nemzetiségi kérdésben mondá egyik tanár, mi azt a hozzánk került idegen fiúkkal egyáltalában nem éreztetjük. Annyi bizonyos hogy engemet mindenütt a legműveltebb szívéllyességgel és a germánfaj ismert kedélyességével fogadott mindenki. En tehát nyugodt lélekkel adom kis fiamat a segesvári szászok közé, annyival is inkább, mert szerencsés voltam egy nagyon tisztességes és jó családot találni, melyben egy műveltebb egyszerű német nő, s annak jó kedélyű férje, ki nyomdatulajdonos, s 3 gyermekök, kik közül egyik leány, a két fiú egyike pedig éppen tanuló társa lesz a kis fiúmnak, mind azzal biztatnak, hogy a messze idegenben is mielőbb megszokik ez a kis magyar fiú.

Csak azt kötötték ki, a mit pedig ter-

megengedtetik azzal a korlátozással, hogy ezeket az árukat kizárólag viszont eladóknak adhatják el. A kereskedelmi utazóknak hivatalosan kiállított igazolási jegyet kell váltaniok.

Kereskedelmi ügynökök, kik nem közvetlenül valamely iparos vagy kereskedő szolgálatában állanak, kötelesek iparengedélyt váltani, cégüket bejegyeztetni. Mintákat csakis kereskedőknek és iparosoknak, gyárosoknak mutathatják be és csak az ajánlat megtételére és rendeletének felvételére vannak jogosítva. Árukat nem vihetnek magukkal, mintákat és árukat saját számlára nem adhatnak el és nem is léphetnek ügynöki viszonyba más személyekkel, mint azokal, kiknek üzletkörébe tartozik a bejelentett áruk készítése vagy eladása. Kereskedelmi ügynökök, kik üzletüket utazással, utaztatással eszközlik, saját áruraktárt, helyi séget nem tarthatnak.

A házalóiparra vonatkozólag a következő fontos rendelkezéseket tartalmazza az osztrák tervezet: Tartományi fővárosokban, úgy szintén olyan városokban, hol a lakók száma a 30.000 meghaladja, a házalás egészségügyi, vagy vásárrendőrségi tekintetéből a községi képviselő ajánlatára, az illetékes testületek és kamara meghallgatása után, bizonyos cikkekre és bizonyos időre, esetleg csak bizonyos városrészekben is, a politikai hatóság részéről betiltatható.

Az osztrák törvénytervezet sokban eltér a magyar tervezettől, de azért nagyban és egészben ugyanazt a célt szolgálja: a megtelepült kisebb- és közép-kereskedők és kisiparosok érdekeinek kívánatos és bizonyos határok között való hatásosabb védelmét, a szükségletek és a gazdasági termelés és fogyasztás követelményeinek megfelelő tekintetbe vételével. Így mondja ezt a tervezet indokolása is és csak kívánatos volna, hogy az osztrák parlament munkaképessége lehetővé is tenné ezeknek az elveknek a törvénytervezet törvényerőre való emelésével a gyakorlati életbe való átvitelét, mert a remélt javulás nemcsak az osztrák sérelmek javulását, hanem a magyar törvény egyidejű alkalmazásával a mi kereskedelmi és ipari kis existenciáink sorsának javulását is biztosítja.

Z. E.

mészetesen én akartam kikötni, hogy a fiú ne járhasson aztán szabadjára, hanem mindig az ő felügyeletök alatt legyen; kiviszik őket az egész család sétálni magokkal, a mikor aztán ugrálhatnak, szaladgálhatnak a fiúk tetszésök szerint.

Megírom még azt is, hogy milyen kosztott kapnak ott a fiaink. Biz az nem olyan jó, mint a mi debreczeni kosztunk, de eléggé tápláló, és jóízű.

Réggelire kávé kenyérrel; 10 órára kenyér vajjal vagy gyümölcsessel; délben leves és pecsenye; öt óraker kávé kenyérrel; este vastagétel.

Körülbelül minden családnál ez a koszt, amelyért és a teljes ellátásért 40-től 60 koronáig fizetendő.

Ezelőtt pár tanár is adott ellátást, rendszeren havi 50, ha tanították is azokat a fiúkat: 60 koronáért; de most egy tanár sem vállalkozott idegen fiúk fölvetelére.

Más családok pedig 40-50 koronáért adnak havonta ellátást. En 44-et fogok fizetni.

Engedjen meg e b. lap n. é. olvasó közönsége, hogy ilyen aprószeres dolgokkal foglalkoztattam ezuttal, de — mondom — vannak sokan, a kiket az elmondottak nagyon érdekeltek.

Csiky Lajos.

A kidobott követ.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápr. 16.

A mandzsországi szerződés ügyében folytatott tárgyalások alkalmával az egész európai sajtót bejárta az a hír, hogy az orosz külügyminister ebben a dologban közvetlenül a pekingi orosz követ útján tárgyal Kinával, minthogy a pétervári kínai követ nagybeteg.

Akkor azt irták a lapok, hogy Yang-Yu követ kiesett kocsijából, komolyan megsérült és ezért nyomja az ágyat.

Most a párisi »Patrie« igen furcsa verziót közöl a kínai követ betegségének okáról.

Nevezett lap szerint Yang-Yu a külügyminiszteriumban tárgyal gróf Lamsdorf-fal Mandzsországi ügyében.

A kínai követ a nem épen sima lefolyású vita közepette a leghevesebb kifejezésekkel illette az orosz kormányt szerződéshezjárásáért, mire Lamsdorff gróf behívatta ajtónállóit, hogy kisérjék ki a követet.

Az ajtónállók azonban régi orosz szokás szerint Yang-Yu-t hogy hamarabb érjen le, a lépcsőkön egyszerűen ledobták, mely alkalmal a követ fején komolyabb sérüléseket szenvedett. Ez a »Patrie« értesülése. Se non é vero, é ben trovato.

Eltűnt pénz.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápr. 16.

Kinos zavar uralkodott néhány napig a belváros egyik legelőkelőbb szállodájában, a Mária Valéria utcai Fristol szállóban.

Párisból nagyértékű pénzes levelet hozott a posta a szállóba egy vendég címére. A küldeményt szokás szerint a szálló portása Fellner Gyula vette át, hogy mire megjő az a vendég, a kit Párisból vártak és a kinek a pénzes-levelel czimezve volt, a küldeményt átadhassa.

A vendég napok múlva megjött és Frenkel Gyula, a portás tényleg átadta a pénzes levelet neki.

Egy órával később a párisi ur lelkenedezve berohant a szálló igazgatójához, Illicshez és közölte vele, hogy a pénzeslevélben tizezer frank helyett csak 6000 frank volt.

Illics rögtön a portás keresésére indult. Frenkel azonban eltűnt, a nélkül, hogy valami nyoma is maradt volna.

A panaszosok erre a főkapitányságon bejelentették a pénzes levél sorsát, a hol az ügyet Bérczi Béla rendőrkapitánynak osztották ki.

A megindult vizsgálat kiderítette, hogy a megszökött portás a 34 éves Frenkel Gyula, rovott előéletű ember, a kinek a neve régen bekerült már a rendőrség fekete könyvébe.

Kétségtelen, hogy a pénzeslevelet Frenkel Gyula igen ügyesen fölbontotta és mitután négyezer koronát kiszedett beőle, ismét beragasztotta a levelet.

A rendőrség a szökevény portás személyleírását megtelegrafálta minden nagyobb város rendőrségének.

Törvényszék.

§ Hol kezdődik a téboly? Valami jelentéktelen lopási ügyet tárgyalt tegnap a budapesti büntető törvényszék. A vádlott, egy 18 éves degenerált koponyájú óráslégény, indignálódva utasította vissza a vádat, noha nem tagadhatta, hogy az ellopott ékszerek közül egy női aranyláncot ő adott el egy borbély legénynek. A terhelő tanúk vallomására egyszerűen a következőt jelentette ki:

— Miattam beszélhetnek. Én az ilyen beszédre nem adok semmit.

Altalában igen különösen viselkedett és védője, M ó z e s László elmebeli megfigyelmeztetését kérte.

— Lehetetlen, mondotta, hogy ez a fiú épeszű legyen. Mikor a rendőrség letartóztatta, felkért, hogy vállaljam el védelmét. Másnap hallani sem akart arról, hogy én védő ügyvédje legyek.

Polónyi kir. alügyész ellenezte a védelem előterjesztését a következő megjegyzés kíséretében:

— Én abban egyáltalában nem látok tébolyoszerű jelenségeket, hogy a vádlott a védő urait nem akarta védőjének...

A védő felpattan s a nagy hahotában erősen válaszolni készül az ügyésznek, ki azonban ötletesen megkorrigálta a súlyos megjegyzést:

— Pardon, ügyvéd ur, nem fejeztem be.

— Nos?

— Nos, még kevésbé látok elmebeli fogyatkozást abban, hogy a vádlott utóbb mégis megbizta a védelmével.

Ez aztán mindenképpen megnyugtatót, csak éppen a vádlottat nem, kit lopás bűntettéért, tekintet nélkül elmebeli állapotára elítéltek.

Halálos testisértés.

A budapesti esküdtszék halált okozott testisértés miatt vonta tegnap felelősségre Németh János napszámot.

Németh a télen Glancz Mór kerepesi uton levő pálinkás boltjában lopta a napot s valahogyan összeveszett az egyik pajtásával, Vatyelovics Andrással. Amint szidták egymást, Vatyelovicsot azzal fenyegette, hogy megpofozza.

— No, üss pofon, ha van kurázsod; szólt emez.

Több se kellett Némethnek, tüstént arccal ütötte a szegény embert. A baj után pedig dulakodni kezdtek s Németh úgy vágta a földre Vatyelovicsot, hogy ennek eltörött a nyakcsigolyája s ebbe a sérülésébe másnap belehalt.

A tárgyaláson, melyen az esküdt bíróságnak Zsitvay Leo volt az elnöke s a vádat dr. Sélley Barnabás budapesti királyi ügyész képviselte, a pálinka mérő azt vallotta, hogy Németh nem igen kötekedett Vatyelovicsossal, a ki nagyon beteges ember volt.

Véres harc a határszélen.

Pénzügyőrök és csempészek összetűzése.

Budapest, ápr. 15

Az Orsova közelében fekvő piavisévicai erdőben véres harc folyt le tegnapelőtt éjjel a határszéli pénzügyőrség és nyolc román

paraszt között. A véres esetről — mely most vizsgálat tárgyát képezi — az alábbi tudósítást vettük:

A magyar határon levő pénzügyőrség már több ízben értesült, hogy Romániából Vericsován keresztül román parasztlakosok élő szarvasmarhákat csempésznek át, a melyeket rendszerint a délvidéken szoktak értékesíteni.

A magyar kincstár ez a csempészet erősen károsítja, azonkívül pedig a Romániából behozott jószágokat állategészségügyi szempontból is szigorú vizsgálat alá kell vetni miert is a pénzügyőrség es csendőrség szigorú utasítást kapott a csempészet megakadályozására.

Tegnapelőtt éjjel négy pénzügyőrből állott őrzőcsapat czirkált a szlavisevicai erdőben hogy az ösvény utakat figyelemmel kísérje. Éjjeltájban észrevette a járőr, hogy Vericsova felől egy egész csapat marhát hajtának.

A pénzügyőrök tisztában voltak, hogy ezek csempészt marhák, egy vizmosásban meghuzódtak, hogy a hajtók észre ne vegyék őket.

Mikor a csempészek áttértek a magyar határra, a pénzügyőrök megállásra szólították fel őket, ezek azonban a szür elől rövid csöví fegyvereket vetek elő s a pénzügyőrökre lőttek s az egyik pénzügyőrt Vubics Károlyt megölték.

Erre a pénzügyőrök is lövöldöztek s mindkét részről több lövést váltottak, miközben a csempészek közül kettő, — Dragutin György és Urutyin Pál romániai parasztlakos halálosan találva összeesett.

A többi csempész ekkor visszamenekülni akart a romániai határra, de ekkor már a lövésekre figyelmes lett vámőrség utjokat állotta lefegyverezte — és bekísérte őket.

Kubics pénzügyőr a fején kapott lösebb következtében meghalt, ugyszintén meghaltak Dragutics és Urutyin csempészek is.

Ezeken kívül a csempészek közül még hárman megsérültek. A csempészek 60 darab marháját, a pénzügyőrök lefoglalták. A vizsgáló bizottság még tegnap megjelent a helyszínen a vizsgálat megejtése végett.

Királyunk s a kis fiu.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápr. 16.

Arra a hirre, hogy királyunk még ebben a hónapban Budapestre jön, kedves történet két újtának föl a budaiak.

A jószágos öreg királyt, valahányszor csak ide érkezett, kellemes meglepetés szokta érni az Albrecht-uton. Egy kis fiu várakozott ott minden alkalommal s amikor meglátta a királyt, már messziről lengette feléje a kalapját.

Ujjongó öröme s lelkes szeretete nagyon jól esett a királynak és kitüntető szives séggel, barátságos mosolygással viszonzotta a fiucska üdvözlését. Királyunk évről-évre már egészen megszokta, hogy az ismerős gyermekarcot lássa ott a kanyargó Albrecht-uton és már előre kihajolt a kocsijából, — amikor oda ért, hogy meglássa kis alatt valóját.

Tavaly történt, hogy a király bevonulása utján kordont vont a rendőrség s az előre-

törekvő fiucska egészen hátraszorította a néptömeg mögé.

A király az Albrecht-utra érve, aggodalmas szemmel kereste a sokaságban, de nem vette észre. Majd föltekintett az emeleti ablakba, ahol a fiucska családja tekintett ki. Ott sem látva a gyermeket, elborult a király arca.

Rövid idő múlva udvari hintó állt meg a ház előtt s a kabinetiroda egyik előkelő tisztviselője szállt ki belőle. A király küldte a fiucska édes anyjához, aki egy földművelési miniszteri osztálytanácsos özvegye. Az udvari tisztviselő a fiuról kérdezősködött és földerült az arca, amikor jó hirt hallott róla.

A kis diák most egy előkelő internátus növendéke.

Egyházmegyei közgyűlés.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, ápr. 17.

Tegnap délelőtt tartotta a debreczeni ev. ref. egyházmegye D á v i d h á z y János esperes és N a d á n y i Miklós egyházmegyei gondnok elnöke mellett tavaszi közgyűlését.

A gyűlést Dávidházy János esperes nyitotta meg, aki beszédében áldást, erőt és kitartást kér az egyházmegye munkálkodására.

Ezután Biber József lelkész, a gyűlés előadója, olvasta fel a közgyűlési tárgysorozatot, melyet a közgyűlés elfogadott. Majd a mult gyűlésről távolmaradtak s magukat nem igazoltak névsorát olvasta fel. Az illetők újból felszólítottak távolmaradásuk igazolására.

Az egyházmegyében történt tanítói változásokról szóló jelentés tudomásul vétetett. Szabó Vilma tanítónő, Sz Szabó László és vári Szalai Gábor tanítók a szokásos esküt letették.

A számvizsgálók jelentését az egyházmegyei közgyűlés tudomásul vette.

Egyházkerületi képviselőül titkos szavazás útján megválasztottak rendes tagokul: Szele György, Biber József, Fráter Barna és Nagy Ferencz. Póttagok lettek: Bernáth István és Miskolczi László.

Ezután a segélyezésekre vonatkozó esperesi előterjesztés olvastatott fel. Az adandó segélyek összege összesen 9200 korona. A jelentést, illetve előterjesztést a közgyűlés változatlanul elfogadta. Szintén tudomásul vették az egyházmegye pénztárnoka jelentését is.

Erdekesebb tárgya volt a gyűlésnek a lelkészi nyugdíjintézet felállításának kérdése. A konvent ugyanis felhívta az egyházkerületet, hogy tegyen javaslatot: mimódon és mily alapon lehetne szervezni egy országos ev. ref. lelkészi nyugdíjintézetet? Az egyházkerület aztán e felhívást kiadta az egyes egyházmegyéknek megvitatás és véleményezés végett. Dávidházy esperes az esperesi kar által kidolgozott tervezetet Szücs László egyházmegyei számvevőnek adta ki tanulmányozás végett, aki betérjesztésében nem tartja előnyösnek a tervezetet, mert ez óriási terhet róna a lelkészekre. Nyugdíjintézet felállítása helyett ő inkább az országos gyámintézet felkarolását látja előnyösebbnek, — melyből

munkaképtelen lelkészek nyugdíjat is kapnának.

A hétfőn délután tartott tanácsi értekezlet azt ajánlotta a közgyűlésnek, hogy bár a nyugdíjintézet felállítását szükségesnek tartja, a részletek tárgyalásába most nem bocsátkozik.

Legfontosabb tárgya volt a közgyűlésnek az egyházkerület régebbi határozata, — mely a debreczeni egyházat egyházmegyévé való alakulásra kényszeríti. Biber előadó javasolja, hogy az egyházkerület határozata hajtassék végre. Az előadó javaslata ellen szólalt fel Kiss Albert, majd Nagy Lajos, ki azt indítványozta, hogy az egyházkerület határozata a zsinatig függesztessék fel.

Ez indítványt támogatták Bernáth István Dicsőfi József, dr. Nagy Zsigmond, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán és Kovács József, míg Jánosy Zoltán az előadó javaslata mellett szólalt fel, valamint Szunyog Szabolcs is.

Majdnem két óráig tartott az ügy felett a vita, végre is névszerinti szavazással döntöttek a kérdésben, mely Debreczen vereségével végződött, vagyis az előadó javaslatát fogadták el 29 szóval 17 ellenében.

A debreczeniek ezután elhagyták a gyűlési termet s a nagy port vert ügy lezajlása után apróbb ügyek tárgyalása folydogált csendes mederben.

A gyűlés délután ért véget.

Családirtó cselédleány.

— Saját tudósítónktól. —

Kassa, ápr. 16.

Borzasztó eset történt Gajdos János, jakubkói erdőőr házában. Az egész családot megmérgezte a cseléd s apa, anya és fiu már kimerítve fekszenek.

Tegnap délelben Gajdos és családja együtt ebédelték. A leves és hus után tésztát ettek, melynek nagyon különös volt az ize. Gajdosné behívta a cselédet, Matrák Máriát s kérdezte, mitől romlott meg a tészta?

— Nincs annak semmi baja, felelte a leány, talán kissé megégett.

Gajdosék megették a tésztát.

Ebéd után az erdőőr borzasztó rosszul lett. A földet rágtá kinjában. Felesége és 18 éves fia rémülten siettek, hogy baján valami képpen segítsenek, de mielőtt a beadott különféle orvosságoktól kissé magához tért volna. hitvese és gyermeke karjaiban rövid idő alatt meghalt.

Kis idő múlva az asszony is, a fiu is, fejfájásról, görcsökéről panaszkodott, majd mind a kettő elkékült arczzal, tajtékozójával, szörnyen kinlódva, a földön elterült s a szomszédok tehetetlen rémülése közben iszonyu kínok között kiszenvedtek.

Mire az orvos megérkezett, egy halott helyett hármat talált. Az egész család néhány perc alatt elpusztult.

A hirtelen beállott halál nyilvánvalóvá tette, hogy gyilkos kezeknek lett áldozata a három szerencsétlen ember, s az orvos, a közben megérkezett csendőrökkel megindította a vizsgálatot.

Midőn az ételeket megvizsgálta, kiderült hogy a tésztába nagymennyiségű strychnin mérég van keverve.

Ezzel a borzasztó méreggel irtott ki egy családot Matrák Mária cseléd.

A leányt a rettenetes bűnre az vezette, hogy a gazdája felmondotta neki a szolgálátot s ő ez által el lett szakítva kedvesétől, mert a faluban sehol sem akarták szolgálatba fogadni.

A mérégkeverőnőt az ügyészség fogházába szállították.

NAPI HIREK.

— **Ő Felsége** budapesti tartózkodása alatt folyó évi április hó 22-től fogva további rendelkezésig minden hétfőn és csütörtökön (kivéve ünnepnapokon és április 25-én csütörtökön) általános kihallgatást fog adni. — Előjegyzések folyó hó 18-tól kezdve délelőtt 9 órától 2 óráig a kabineti irodában (budai királyi várak) eszközöltnék.

— **Miniszteri köszönet.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter Kiss Ferenc helybeli jónevű fényképésznek a hozzá megküldött hortobágyi népeletet ábrázoló értékes képgyűjteményeért, meglehangu levélben elismerését és köszönetét nyilvánította.

— **A „Petőfi Dalkör” közönete.** A Petőfi Dalkör márczius 31-én tartott rendes közgyűlése alkalmával Komlóssy Arthur elnök indítványára elismerését és köszönetét nyilvánította a helyi sajtónak, mely a Dalkör nemes munkájában mindig önzetlenül támogatta. Fehér holló az ilyen, méltó a felemlítésre.

— **Garázda legény.** Tegnap délután nem kis ribbilitót csinált egy részeg segéd. Ugyan is Zambó András sátorlajuhelyi illetőségű reszelővágó segéd részegen káromkodva jött mesterének Erzsébet-utcái műhelyébe. De miután az ajtót zárva találta, éktelen dühvel neki esett és az ablakot is betörte: Gazdája felébredt a nagy kiabálásra s az ajtót kinyitotta. Zambó neki esett a szerszámoknak, törte, rontotta. Gazdája ki józanabb volt csitította, de a garázda legény úgy megrántotta, hogy a szegény öreg ember a földre esett s kevés hija volt, hogy a fejét be nem törte. Azután a garázda legény kijött az utcára káromkodva nagy megbotránkoztatására egy éppen a közelben levő temetés közönségének. A rendőrök megtették ellene a büntető jelentést.

— **Megverte az urát.** Kardos menyecske lehet Bakos Ferenczné asszonyom, aki a kedves férjének már sok kellemetlen perczeket szerzett. Igaz, hogy a férjüröm is gyakran elfeledkezik magáról és bebecsüldözik és ez a körülmény nagyon bosszantja Bakos Ferencznét, mert ő szereti élére állítani a garasokat. Tegnap is berugva ment haza az ember a vásárból s ez annyira kihozta sodrából a menyecskét, hogy egy hasábfával agyba-főbe verte a magával is tehetetlen embert. A szomszédok akadályozták meg véres igyekezete továbbfolytatásában.

— **A Duna halottja.** Ó-Budán, a vízfogó mellett a Duna tegnap hajnalban egy pénzüggyőr hulláját vetette partra. A holttestet a rendőrség kiszállította az üllői-uti morgueba és egyuttal megindította a vizsgálatot a halott kilétének megállapítására.

— **Előfizetési felhívás.** Egy tehetséges, fiatal poetaember könyve kerül ki pár hó múlva a sajtó alól, Fliesz Henrik hirdeti előfizetési felhívást «A koldusbot rügyei» című verses kötetére. Fliesz ügyes versét ismeri a mi közönségünk, lapunkban több költemény megjelent s tehetséges poetikus lelkű fiatal ember tollából. Eredetiség, mély érzés és költői hivatottság jellemzi valamennyit. A kötet főnyom velin papiroson 12—14 iv terjedelemben augusztus 15-én jelenik meg Nagykárolyban. Előfizetési ára 2 korona. Ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

— **A lábamon alig-alig álok.** Még az csak rendén mikor ezt a szép magyar nótát magunk daloljuk a barna fiuk vonogatása után; de az már aztán más, ha maguk a Faraóivadékaik dalolják, illetve tökéletesen illusztrálják méltóságos dülöngözésekkel. — Pedig ilyenformán történt az elmúlt éjjel. Buga Lajos cigánymuzsikus és szerelmes magzatja, Sándor gyerek alaposan becsudálkozva felvonulást tartottak a Késes-utcán hangos «nachtsmusi»-kot tartva a jámbor szendergőknek. Egyszer azonban a véletlen elébük sodorta Kónya Sándor vasuti hordárt a ki napi fáradtságát kipihenni tért haza családjához. Persze a találkozás nem történhetett meg verekedés nélkül. Ugyanis a vonórangától megkönnyült kezű cigányok ugyan alaposan helybe hagyták Kónya Sándort, aki pedig — szegény — talán nem is gondolta, hogy őt tegnap este ilyen fényes meg tiszteltetés éri. Hanem azért kellemetlen titkát nem tartotta meg magának, hanem bántalmazóit a rendőrséghez beinvitáltatta egy kispárbeszédre.

— **Zsebmetsző a vásárban.** A vásárok elérkeztevel rendszeren megérkeznek a zavarosban halászni szerető zsebmetszők s vásári tolvajok is, daczára a legszigorubb felügyeletnek. A tegnapi vásárban már mutogatta művészetét egyik élelmes tagtársuk, — kit Fleischer Frigyesnek hívnak. Ez a rendőrileg büntetett s le is fényképezett alak a pécsi soron lopta meg Markovics Dezsőné 32 korona erejéig. Vállalkozása azonban fiaskóval végződött, mert az ott álló rendőr észrevette s utána iramodott. — Hosszas üldözés után el is fogták, de már ekkor nem volt nála a pénz, mert a futás ideje alatt átcsusztatta egyik szaktársa kezébe. Fleischer pihe nőre helyezték, kollegáját pedig keresi a rendőrség.

— **Csontváz a padló alatt.** Kassai tudósítónk írja: Rejtélyes ügyben folytat vizsgálatot a kassai rendőrség. A Petőfi-tér I. sz. ház lebontásán dolgozó munkások tegnap egy teljes csontvázat találtak a szoba padlója alatt. Az eddigi vizsgálat kiderítette, hogy a csontváz egy 18—20 éves leányé, ki évek óta volt ott elzárva. A csontváz mellett ruha foszlányokra is akadtak, ami kétségkívül bizonyítja, hogy büntény forog fenn a dologban. A rendőrség széles körben vizsgálja az ügyet.

— **De Wett és Napoleon.** A «Daily News» mely egyike ama kevés angol lapoknak, a melyek a háborút ellenezték, a De Wett megőrüléséről terjesztett hír ötleteiből a következőket írja: Régi história, hogy a hadvezéreket az ellenség bolondnak mondja. Beszéli, hogy azok az osztrák tábornokok, a kiket a nagy Napoleon egyre-másra megvert, a többi között azzal igyekeztek szépitgetni a dolgot Ferenc császár előtt, hogy Napoleon bolond. «Csakugyan bolond» — válaszolt a császár — »nos hát szerettem volna, ha önök közül egynehányat megharagvott volna. Kivánatos volna — teszi hozzá

idézett angol lap ha De Wett időnkint a mi ügyetlen tábornokaink közül is néhányat megharapni!

— **Hitközségi közgyűlés.** A debreczeni autonóm orthodox izralita hitközség t. hó 14-én tartotta meg rendes évi közgyűlését nagy érdeklődés mellett. Az előjárásának beszámoló évi jelentése és a bizottságilag megvizsgált és helyesnek talált évi zárszámadások előterjesztésén és helyeslőleg tudomásul vétetésén, az előjárásnak a felmentvény megadatott, és Stark Ignác elnöknek és az előjárásnak a hitközség emelése körül szerzett érdemei elismerésül jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. A képviselőtestületnek az elemi népiskola létesítése és a rituális fürdő felállítására iránti előterjesztése nagy lelkesedéssel elfogadotván, bizton remélhető hogy ezen közhasznú intézetek létrejövetelére iránti terv legközelebb megvalósíthatik.

— **Gyufaadó Ausztriában.** Bécsből jelenti tudósítónk, hogy az osztrák pénzügyminiszteriumban előtanulmányok folynak a gyufaadó behozatala dolgában. Az ebből származó jövedelem ezentul 3 millió koronára rugna mely új befektetések fedezésére volna fordítandó.

— **A Dunába esett kocsi.** Tegnap délelőtt a Margit-rakparton a Dunába fordult egy búzával megrakott teherkocsi. A szerszám elszakadt, a lovak néhány pillanat alatt elmerültek, de a kocsi még parta tudott uszni. A búzaszákok a folyó fenekére estek, a kocsit ellenben az ár besodorta a Duna közepére, a honnan később a partra húzták.

A lovasság fegyvergyakorlata.

A gazdák kincstári lovainak behívása.

— Saját tudósítónktól. —

A gazdáknak kiadott kincstári lovak közül közel háromezret fognak az idén a közös hadsereg magyarországi lovaszredekhez behívni. A lovak huszonegy napig maradnak szolgálatban s azután visszaadják őket a gazdáknak.

A fegyvergyakorlatokat a lovasezredek pótkeretének állomáshelyein tartják meg. A magyar lovasezredeknek tehát a következő helyeken:

Nagyvárad (1. huszárezred), Nagy-Szeben (2. huszárezred), Arad (3. huszárezred), Lugos (4. huszárezred), Pozsony (5. huszárezred), Gyöngyös (6. huszárezred) Budapest (7. huszárezred), Szabadka (8. huszárezred), Sopron (9. huszárezred), Nyíregyháza (10. huszárezred), Szombathely (11. huszárezred), Kassa (12. huszárezred), Kecskemét (13. huszárezred), Nyíregyháza (14. huszárezred), Bécs (15. huszárezred), Debreczen (16. huszárezred), Varasd (5. dsidásrezred), Székesfehérvár (12. dsidásrezred).

A közös hadügyminiszter rendeletére ezredenként százötven lovat hívnak, amaz ezredenként azonban, ahol tapasztalat szerint ez a szám nem felel meg az állománynak úgy több is behívható.

A lovakkal egyidejűleg fogják behívni a tartalékosokat is. Még pedig ezredenként 4 tartalékos tisztet, 1 tartalékos őrmestert, 1 számvivő őrmestert, 4 szakaszvezetőt, 8 káplárt, 1 századkürtöst, 1 tartalékos szíjgyártót, 4 őrzetőt, 136 huszár, illetve dsidást. A tisztek 28 napra, a legénység pedig 21 napra vonul be.

A hadtestparancsnokok a fegyvergyakorlatok idejét úgy tartoznak meghatározni, hogy a törzsszakaszok, amelyek a vegyes fegyvernemek gyakorlatai alkalmával a gyalog (lovas) hadosztályokhoz, a hadtest gyakorlatait pedig a hadtestekhez vannak beosztva, kellő időben összeállíthatók legyenek. Továbbá, hogy a parancsörtsztek, élmező tisztek, katonáorvosok és a hadbiztosok

a szabadságolt lovakkal kellő időben lovasítatottak legyenek.

A pótkeret állomásokon felállított tartalék lovas századok, a vegyes fegyvernemekkel tartott gyakorlatokon részt vesznek, ha azokat az állomás helyek közelében tartják meg.

A közös hadügyminiszter rendeletéből kitűnik, hogy a tartalékosok és a gazdától bevont kincstári lovak fegyvergyakorlatait csaknem valamennyi hadtestnél augusztusban fogják megtartani.

Színház.

* **Czifra nyomorúság.** Tegnap este Zalay Irma színiakadémiát végzett növendék, városunk szülöttének vendégfellépte vonzott nagyszámu közönséget a színházba. Csiky Gergely: Czifra nyomorúsága került színpadra ez alkalommal, melyben Eszter szerepét játszotta a vendégszereplő művésznő. S mélyen átértett játéka, szép organuma kellemes hatást tett a néző közönségre, mely nem késett elismerésének zajos tapsokkal adni kifejezést. Hüen mély érzéssel tárta elénk a szerelmes, máshoz kényszerített nő lelki küzdelmét, vergődését, Kitéréssei ugyan helyes — közel erőtlének voltak s játékánál itt-ott meglátszik az iskolai modorosság, — mindamellett azonban el kel ismernünk, hogy igazi tehetséggel állunk szemben és sok megérdemelt tapsot kapott. Kálnay szerepét Szabó Irma (Bella) Ifj. Szatmáry (Sodró) Sziklai (Csoma napidíjas) s a többiek is kiválóak voltak. Az összjáték precíz volt s a közönség mind végig jól mulatott a kitünő darabon.

Táviratok.

A német trónörökös Bécsben.

Berlin, ápr. 16. (Saját tudósítónktól) A Posta német trónörökös bécsi látogatásáról ezt írja: Az a meleg és őszinte szíves fogadás a melyben az uralkodó és az uralkodóház valamint a főváros lakossága a trónörökös részcséltette, örömteljes visszhangot fog kelteni Németországban. Idestova 25 esztendeje áll fönn a német-osztrák békeszövetség és a két közép európai császárság uralkodói gyakran nyújtottak egymásnak baráti kezet. De minden egyes alkalommal világosabban mutatta, hogy az a szövetség nemcsak diplomáciai megegyezések paragrafusain alapul, hanem innen is, tulnan is melyen bele van írva a népek szívébe. Emlékezetünkben vannak még azok a májusi napok, a mikor Ferencz József császár és király ő felsége a trónörökös nagykorúsítására első és legalkalmasabb vendégnek Berlinbe érkezett, a melynek lakossága lelkes örömmel fogadta ő felségét; most pedig a császári korona majdani viselője a Duna partján időzik és bizonyoságot tesz róla a szegény világ előtt, hogy a német-osztrák szövetség a Hohenzollern házban hozományyá lett. Bensőbben, mint máskor hangzottak most azok a meleg atyai szavak, a melyeket a császár és király ő felsége a Burgban adott disztrakomán ifju keresztfiához intézett, ez pedig bizonyára a Ferencz József császár és király ő felségétől kiadott jószág és szelidségmegnyerő hatása alatt, megfogadta, hogy fön fogja tartani

a bátságot, a mely a két császári házat fegyverbaráti hűségben egyesíti.

A czár mint keresztapa.

Budapest, ápr. 16. (Saját tudósítónktól.) Rómából jelenti egy táviratunk: A »Fanfulla« szerint a montenegrói herceg azt óhajtja, hogy Heléna olasz királyné születendő gyermekének, ha ez fiu lesz, a czár legyen a keresztapja. Valószínű hogy a király hozzájárul e kívánsághoz. Zansrdelli miniszterelnök Heléna királyné lebetegedése alkalmából az Annunziata-rend nagykeresztjét fogja kapni.

Gyilkos havazás.

Budapest, ápr. 16. (Saját tudósítónktól.) Tegnap erősen havazott, úgy hogy a táviró-és telefonvezetékek megrongálódtak. A drótok leestek a villamos vasut felső vezetékére és lecsúszó végeikkel megakasztották a forgalmat. Négy lovat megölt a villamos áram. A villamos vasuton mindedig nem lehetett helyreállítani a forgalmat.

A kínai zavarok.

Berlin, apr. 15. (Saját tudósítónktól.) A »Localanzeiger«-nek jelentik Pekingből tegnapi kelettel: Ma elfogtak egy Hovan nevű fiatal kínai embert a kiben Bartsch százados gyilkosát sejtették. Hovan beismeri a tettét, sőt dicsekszik is vele, de azt mondja, hogy Bartsch bántalmazása okozta fölindulásban követte el a gyilkosságot. Hovan és egy másik kínai ember, a kit ma szintén elfogtak, Bartsch lován lovagolt, mikor elfogták. Azon kívül elfogtak még két kínai embert, a kiknek állítólag részük volt a gyilkosságban.

Sanghai, ápr. 16. A »North China Daily News«-nek táviratozzák, hogy egy előkelő mandarin híreket kapott Szinganfuból, a melyek szerint az udvar előkészületeket tesz arra, hogy Hsziaegjanba, Hupe tartományba költözzék. E hirt megerősíti az a tény, hogy a hat miniszterium állandó hivatalnokai nem rég egész csöndben Pekingből Szinganfuba mentek abban a föltevésben, hogy a császár új főváros fog választani. A pekingi csendőrség parancsnoka szintén utban van Szinganfu felé.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Esti zárlat. —

Buza 1901. áprilisre . . .	7.55
» » májusra . . .	7.59
Buza » októberre . . .	7.65
Rozs 1901. áprilisre . . .	7.64
» » októberre . . .	7.64
Zab 1901. áprilisre . . .	6.60
Zab 1901. októberre . . .	5.60
Tengeri 1901. májusra . . .	5.19
» » júliusra . . .	5.32

Amerika fél czenttel Berlin 1 márkával magasabb. Szilárd.

Irodalom.

Az állatok világa.

Brehm Alfréd világhírű »Tierleben« cz. világhírű művének magyar kiadásából most jelent meg a 21-ik füzet, mely azonban alapjában véve az első füzet s így bevezetője az eddig kiadott füzeteknek. Ebben találjuk a szerkesztőnek, Méhely Lajosnak előszavát, a melyben megmagyarázza, hogy az »Állatok világa« a német eredetűnek nem egyszerű fordítása. Mint minden tudomány úgy a zoologia is nagyot változott az utolsó tíz év alatt, s ennek az évtizednek újabb eredményei, úgy a megfigyelések anyagában mint megítélésében kifejezésre kellett jutni a magyar kiadásban. A műbe belekellett venni az eredeti magyar megfigyelések, kincset, fölkellett ölelni a magyar faunának jellemző alakjait. Szóval a német mű kiprohátt varán magyar műnek kellett épülnie, amely nemcsak a tudomány, hanem a nem

zet szempontjából is vívmányt jelent. Az előző után következik az általános áttekintés az emléksökre nézve, valamint a felosztás is. Ehez a füzethez a kiadó cég színes nyomású műmellékletet csatolt, amely a vidrát ábrázolja. Szintén ehez a füzethez mellékeltek a könyvkötőnek szóló utasítást is, amely megmondja, hogy a színes és fekete műlapokat a szövegnek mily számú lapjai közé kell kötni. Most, hogy ezzel a füzetrel az első kötet teljesen megjelent, egész határozottsággal konstatáljuk a teljes sikert, amelyben éppen úgy része van a szerkesztőnek, aki becses munkát végzett, mint a Légy rád y t e s t v é r e k kiadó cégnek, amely a művelődésével s a képek és rajzok kiállításával a magyar nyomdászat terén remekelt. A műnek úgy belbecse, mint művészi kivitelű kiállítása arra hívja föl a művelt közönséget, hogy az »Állatok világa«-t megszerezze. A munka füzetként is megkapható, s egy-egy füzet ára 80 fillér. A bekötési tábla szintén megvehető 3 darabonként három koronáért. A mű akár füzetként — akár kötetben a Légy rád y testvérek könyvkiadóhivatalában (váci körút 78) rendelhető meg.

Különfélék.

× Az uralkodók szivarjai. VII. Edvard angol király és II. Vilmos német császár a szivarjait — természetesen — Havannából kapja. VII. Edvard olyan szivarokat szív, amelyeknek darabja négy korona nyolevan fillérbe kerül; a szivar hossza 9, az átmérője pedig 1 centiméter. A német császár már olcsóbb szivart szív, amelynek a darabját 1 korona 45 fillérért kapja, de ezek már nagyon apró szivarok, 7 centiméter a hosszúságuk s 3/4 cm. az átmérőjük. Mind a két uralkodó egyszerre csak 1000 darab szivart rendel s ez elég addig amíg az ujszállitmány megérkezik.

+ Londoni cselédek. Londonban a cselédek husvét előtt nagy népgyűlést tartottak, melyen elmondták mindent a mi a szívüket nyomja. A felhozott panaszok egyrésze teljesen jogosult. A legtöbb londoni házban a cselédszobák oly kicsik, hogy alig lehet bennük lélegzetet venni. Legjobbban a cselédgyűlés szónokai a közvetítő irodák ellen keltek ki melyek a cselédek kiszípolozzák és azok hatósági felügyelet alá helyezését követelték. A gyűlés elhatározta, hogy Londonban egy központi tudakozó intézetet állítanak fel, hol a cselédmielőtt új helyét elfoglalja, leendő gazdájáról megtudhat, amit meg tudni érdekében áll.

+ Harca a nőemancipáció ellen. Amerikában élénk mozgalom indult meg, hogy a nőket a kenyérpályáról leszorítsák. A nők a hivatalban összeférhetetleneknek és sok tekintetben hasznavehetetleneknek bizonyultak. Emellett, amely keveset ért a munkájuk, olyan nagy igényeket támasztottak. Chigágóban a polgármester sok nőt, kik városi hivatalokban voltak alkalmazva, elbocsájtott és az amerikai vasutak kezdik a hivatalnoki állásokat ismét kizárólag csak férfakkal betölteni. Mialatt Amerikában kezd esődni mondani a nőemancipáció, Oroszországban jobban virágzik, mint valaha. Az orosz államvasutak igazgatósága engedélyt kért a kormánytól, hogy a vasuti szolgálatban nőket is alkalmazhasson és miután a miniszter az engedélyt megadta, már legközelebb egy csomó nőhivatalnokot fognak az orosz vasutakon kinevezni.

CSARNOK.

A méregkeverők.

— Regény a népeletből — 43

Írta: **Szini Péter.**
XVII.

Egy jómádár.

— Kivánatos nem, de jogosnak teljesen jogos!

— Ezt szívesen beismerem s talán édes apám élt volna e jogával, ha nincs egy angyal szelid türelmü jó anyám, ki képes volt a dühöngőt is megszelidíteni. Ó addig kérlelte apámat míg végre megengedett nekem. Azt azonban kikötötte, hogy szeme előtt ne mutogassam magam.

— Nagyon derék! No tovább! — unszolta Vályog.

Volt egy tanyánk távol a falutól, oda költöztem ki s ott töltöttem le három évet a legnagyobb remeteségben. Három év múltán val meghalt édes apám s én felmentettnék éreztem magam a remete-élet alul. Hát hiszen verekedhettem három éven át kedvem szerint ha volt hozzá ándungom. Az igaz, hogy most is furdal a lélek miatta, mert nekem a vezeklésre volt legkedvesebb gondom. Sőt még ezután vadultam át igazán. No de elég most ebből ennyi. Feküdjünk le, mert majd azt hiszi az őr, hogy szökést tervelünk. A többiek már horkolnak, kövessük mi is a példájukat.

Kemény fekhelyéhez közeledett a borzasztó ember s végigterült rajta a legcsendesebb nyugalommal, míg Vályog Mihály kezeit álla alá támasztva, mélyen elgondolkozott a hallottak felett.

XVIII.

A jó madár tovább beszél.

Csend terült el a borzadályos helyen s néma lett a börtön, mint a sötét sir.

A rabok megszűntek rabok lenni. Az álcám tündere visszadta szabadságukat s megszöve elkalandozott lelkük a helytől hol sulyos vasha verve vártak a szabadulás órájára.

Az őrök egyhargu léptekkel méregették végig a sötét folyosót s behetekintgettek az egyes cellák ajtajába vágott lyukakon, hogy nincs-e valahol valami nesz?

Nagy felelőség nehezült rájuk s figyelmesen kelle őrködniök. Nem is történt semmi hiba. A vármegye urai nyugodtan mulathattak, kártyázhattak, vagy vadászhattak.

Arra még nem volt eset, hogy a kölesdi börtönből megszökött volna valaki.

— Alusznak a dögök! — mormogá

gyvik őr betekintve a cellába, hol Vályog Mihály fogva volt.

Az után nyugodtan tovább lépegetett. Pedig a jó őr alaposan tévedett. Vályog Mihály szeméit elkerülte a jótékony álom,

A nem remélet elfogatás izgalma szere teire való gondolásának fájdalmas érzései, a hely borzasztósága, melyhez foghatót eddig még gondolatban sem tapasztalt, — megfosztották nyugalmatól.

Ott ült a kemény fapadkán és sóhajtozott.

Sóhajtása némán hangzott el börtön föltött levegőjü falai között.

A nadrágos elbeszélése világosságot gyújtott ágyában. Ime ez az ember mérgett adott egykor Makkos Lászlónak s az öreg Makkos éppen méreg által mult ki. Vajjon ki mérgezte volna más meg, mint a fia? És mégis, őt fogták el a gyanu miatt. Az átkozott Kuvik Kata és Csöröge Peti ő ellene tanuskodtak. Bizonyosan megvásárolta őket az a haszontalan ember. Most uraskodik, markába nevet a dolog jó sikerültén, ő meg ártatlanul a börtön levegőjét szívja, nehéz rabláncot visel . . .

(Folyt. köv.)

50 évi siker!

Eszéki
ARCZKENŐCS
és eszéki
Szalvator-Szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C. „SZALVATOR”
gyógytárából

Eszéken, felsőváros:

1 tégely eszéki arczkenőcs ára 70 fill. és 1 korona
1 dab. Szalvator-szappan „ „ 1 korona
1 tégely kézi paszta „ „ 20 fill.
Lyon rizspor kis doboz 1 kor., nagy doboz 2 kor.
Fzen csikkek mentek minden ártalmas alkatrészek
től és megfelelnek tökéletesen a 71,012. száma B.
m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

Török József

gyógyszerész

VI., Király-utca 12. és Andrásy-ut 29.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

patánás vagy bármilyen folt az arcán, az használja a teljesen ártalmatlan **Rozsnyay féle világhírű**

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbört rövid időn fehérré, tisztává és üdévé teszi. Egy tégely ára 1.40 fill. Egy kis tégely ára 70 fill. Serail-szappan egy drb. 70 fill., Serail-hölgyper egy doboz 1.40-fill. Kiváló és valódi Epe-szappan egy drb. 80 fill.

A t. ez. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az rudi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható: **Rozsnyay Mátás** gyógytárában Arad Szabadságt.

valamint minden magyarországi gyógyszerárba.

Idegesség, vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját termésü ménesi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felül mul. Egy üveg ára 2 kor. 10 fill. 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill.

317. szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat gyártmányainak ÁRJEJYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-kán Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokra vonatkozó egyezmények szerint. *Itt helyben, kötelezettség nélkül.*

Készpénzfizetés mellett,	zsákkal	együtt
		100 kíló
A. Asztali dara nagyszemű		28. 60
B. Szinte „ aprószemű		27. 60
C. Király liszt		27. 60
1. Lángliszt kivonat		26. 60
2. Elsőrendű zsemlye liszt		26. —
3. Zsemlye liszt		25. 20
4. Elsőrendű kenyér liszt		24. 80
5. Közép kenyér liszt		24. —
6. Kenyér liszt		22. 20
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 kíló		20. 20
8. Takarmány liszt		12. 60
11. Finom korpa zsákkal á 50 kíló		9. 60
„ „ „ zsáknélkül		9. 20
12. Durva „ „ zsákkal „ „ „		9. —
„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „		8. 60
Csárke buza zsák nélkül		7. 60

Debreczen, 1901. április 17.

* Az árak korona fillérben számítottak.

Árlejtési hirdetés.

A földművelésügyi m. kir. Minis-ter Ur Ónagyméltósága f. évi április hó 7-én 25849 IV. I. szám alatt kelt rendeletével, a debreczeni m. kir. gaz-dasági tanintézet pallagi telepén szük-séges kutak, szivattyúk s vízvezeteki berendezéseket és munkálatokat 5878 korona költséggel engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából 1901 évi április 25-ikén d. e. 10 órakor a tanintézet igazgatósági helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás hirdet-tetik. A versenyezni óhajtok felhivat-nak hogy zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 1/2 órájáig az igazgatóság-nál nyujtsák be, mivel a későbben érkezettek nem fognak figyelembe vétetni. Az ajánlathoz az engedélyezett költség összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz esatolandó.

A szóbanforgó munkálatokra vo-natkozó műszaki művelet s feltételek a debreczeni m. kir. gazdasági tan-intézet igazgatóságánál (Fűvészkert-utca 2 szám) a rendes hivatalos órák-ban naponként megtekinthetők.

Debreczen 1901. évi április hó 15-én.

Kerpely Kálmán
igazgató.

KEIL-LAKK

(GLASUR)

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.
1 nagy palaczk ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padlószámára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér, Glasur-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnani befestésére.

1 doboz ára 45 kr. = Mindenkor kaphatók

Szentkirályi Tivadar ezégnél Debreczenben.

Nagy: Mond csak kérlek Balogh, vettél magának már osztálysorjegyet?
Balogh: Még nem, mert nem tudom, melyik a legszerencésőbb főúrada.
Nagy: A legszerencésőbb főúrada

BIHARI EDE

BUDAPEST, Városház-utca 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat!

Balogh: Mi az a „Jutalom díj“?
Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeramény

600,000

korona. Én ebben a főúrudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki a huzás után azonnal lakásomon van a huzási jegyzék.

Balogh: Mi az ára az első osztályu sorsjegyek.
Nagy: 1/1 sorjegy 12.—kor. 1/2 sorjegy 6.—kor. 1/4 sorjegy 3.—kor. 1/8 sorjegy 1.50 kor.

Balogh: De hogy rendeljem meg a sorjegyet?

Nagy: Veszél egy 2 kros levelezőlapot, kiválasztol az alábbi számokközül egyet vagy többet és megírod, hogy küldjék utánvéttel a címre. Ha a pénzt postautalványon előre beküldöd, elegendő, ha a szelvényre ráírod a címedet és a számot, a melyet kiválasztottál

Balogh: Ez nagyon egyszerű és nem is drága!

Nagy: De ne várj soká és rendeld azonnal.

Balogh: Akkor sietek, azonnal írok és rendelek egy szerencseszámot

BIHARI EDE

főelárusítónál

Budapest városház-utca 14.

Számjegyzék:

98409 1/2	82350 1/4	34214 1/8	57852 1/4	28624 1/1
95602 1/8	53420 1/8	82330 1/4	25809 1/8	23519 1/4
69665 1/8	80502 1/2	43224 1/2	28729 1/4	14226 1/8

Kunz József és Társa

ezégnél, kistemplombazár

A legujabb

női ruhaszövetek,
selyem áruk mosó kelmék

nagy választékban

igen jutányos áron

szerezhetők be.

Maradék és kiselejtett ÁRUK

rendkívüli leszállított áron

adatok el.

Országos vásár Margittán.

Tudatom a t. érdeklődőkkel, hogy Margittán [Biharvármegye] közelebb lesz az országos vásár, még pedig

f. hó április 24. 25-én

barom vásár.

f. hó 26-án

kirakó vásár:

Margitta, 1901. április 14.

Vasarberlő.

Gyors és biztos segély gyomor

betegségek és azok utóbjáiban!

A legjobbnak bizonyult HAZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendszeres vérkeringését eredményezi, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt és p. étvágytalanságot, savanyu felbőgést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, vértolu lást hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-^{féle} balzsam Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egészséges tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híresé vált háziszser. 1 üveg 50 kr. kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább

Ha 1 frt. előre beküldetik, egy nagy üveggel, 75 kr. előleges beküldése mellett pedig egy kis üveggel azonnal bérmentve küldetik a birodalom bár mely részébe.

Kiváló fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyógyító és a hegedést elősegítő szer.

Minden gyulladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyulladásánál, tejrekedés- és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és gonyedéseknel, továbbá körömgenyedés az ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknel, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holt-tetem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt. Dobozban 35 krral. Postán 6 krral drágább.

Egy frt. 58 kr. előre beküldése mellett 4:1 dobozzal, 1 frt 68 kr 6:2 dobozzal vagy 2 frt 30 ért. 6:1 dobozzal végre 2 frt. 48 kr. előrei beküldés után 9:2 dobozzal bérmentve küldetik az osztr. magyar birodalom bár mely részébe.

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt s kérje a prágai Fragner B. gyógyszer-től és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletű védjegy.

A ki egy utánczást talál s nekem bejelenti, díjat kap.

Elismerő levelek ezrel rendelkezésre állnak

Raktárak Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tárában, EGGER A. gyógyszer-tárában

DEBRECZENBEN kaphatók

Dr. ROTSCHNEK V. EMIL MIHALOVITS ISTVÁN és TÓTH B. gyógyszerészeknél.

Főraktár a készítőnél **FRAGNER B.** cs. és kir. udvari szállítónál, a fekete sas gyógyszer-tára Prágában a Spornert-utca sarkán 203. szám

Cs. és kir.

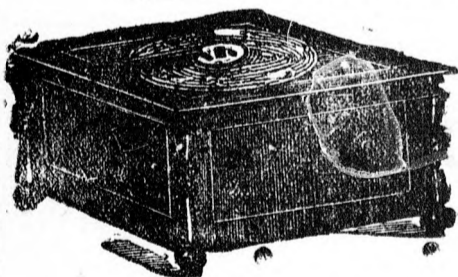

udv. hangszergyár.

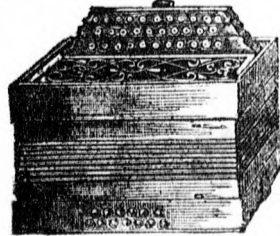
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Mintur-Ariston.

Ez a új találmányu bájos hangszere a legkedveltebb magyav vagy más nótákat elhathatja még az is, kiknek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

Kitűnő hangu harmonikák 3 fttől feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Iskolai hegedűk.

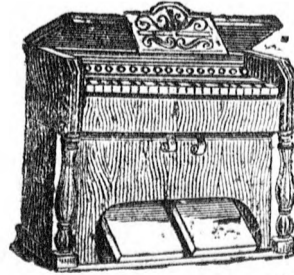
Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körut sarkán)

Zenepalota.

Mindenütt kitudónék elismert, saját gyártmányu iskola, szalon és egyházi harmoniumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselője,

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, czimbalmok, eziterák, harmoniumok, zongorák stbről ingyen és bérmentve küldetk, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántaük az árjegyzék.

Vendéglőknek zenélő automaták.